

“YAPI DENETİM, BİNA İNŞASININ DENETİMİYLE SINIRLI KALMAMALI!”

TBMM’de basın toplantısı düzenleyen Adana Milletvekili Jeoloji Yüksek Mühendisi Dr. Müzeyyen Şevkin, özel jeolojik araştırmalardan sonra bina inşa edilip edilmeyeceğine karar verilmesi gerektiğini söyledi.

Adana Milletvekili, Jeoloji Yüksek Mühendisi Dr. Müzeyyen Şevkin, bin 190 artçı sarsıntının yaşandığı Elazığ-Sivrice merkezli depremin düşük standartlarda, sağlıksız ve yasa dışı bir yapılaşmanın afet zararlarını arttırdığını bir kez daha gösterdiğini vurguladı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde (TBMM) konuyla ilgili basın toplantısı düzenleyen Dr. Şevkin, doğa kaynaklı olayların afete dönüşmesinde tıpkı eğitim sisteminde yaşanan olumsuzluklarda olduğu gibi yanlış uygulamaların ve

siyasi bir irade eksikliğinin acı sonuçlarının yaşandığını vurguladı.

Halkın afetlere karşı güvenli olmasını sağlayacak şekilde yeni yasal düzenlemeler getirilmesinin öneme dikkat çeken Dr. Şevkin, bu hafta meclis gündemine gelecek olan Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve imar kanunu değişiklik tekliflerinin yeniden gözden geçirilerek, üniversiteler, odalar, ilgili kamu kurumları ve sivil toplum örgütlerinin de görüşü alınarak tüm yönleriyle irdelenmesi gerektiğini söyledi. Dr. Şevkin, "Yasanın, uzun yıllar ihtiyaca cevap verecek teknik normlara uygun olarak çıkarılması için acil ve önemli bir çalışma başlatılmalıdır" dedi.

BİLİMSEL ÖNERİLERİ SIRALADI

Öncelikle, deprem sonrasındaki krizi yönetmek yerine deprem öncesinde alınacak tedbirlere yoğunlaşan bir risk yönetiminin esas alınması gerektiğini özellikle belirten CHP'li Şevkin, "Afet zararlarının azaltılmasını esas alacak şekilde, 3194 sayılı İmar, 4708 sayılı Yapı Denetim, 7269 sayılı Afet, 2872 sayılı Çevre ile 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanuni düzenlemeleri bütünlüklü olarak ele alınarak, halkın afetlere karşı güvenli olmasını sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir" diye konuştu.

ABD Kaliforniya fay yasasında olduğu gibi, aktif fay hatları veya zonları üzerine bina inşa edilmesinin yasaklanması veya özel jeolojik araştırmalardan sonra bina inşa edilip edilmeyeceğine ve bu zonlarda bulunan binaların kentsel dönüşüme tabi tutulacak yasal düzenlemelerin acilen gerçekleştirilmesinin önemini vurgulayan Dr. Şevkin, şunları söyledi:

Bu kapsamda, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'un 2. Maddesi; "Yapılacak özel jeolojik araştırmalar sonucunda aktif olduğu tespit edilen fay hattı veya zonları ile heyelan, kaya düşmesi, çığ, su baskını gibi doğa kaynaklı afetlere uğramış veya uğrayabilir alanlar üzerine herhangi bir yapı inşa edilemez.

Tespit edilen bu alanlar 3194 Sayılı İmar Kanunu

çerçevesinde imar planlarına işlenir. İmar planı bulunmayan kasaba ve köylerde harita ve krokilere işlenmek suretiyle afete maruz olabilecek alan olarak ilan edilir. Afete maruz alanlar, AFAD Başkanlığının bağlı bulunduğu Bakanın teklifi ile Cumhurbaşkanlığına kararlaştırılır. Bu suretle tespit olunan alan sınırları, AFAD Başkanlığının isteği üzerine ilgililiklerce mahallinde ilan olunur. Buna ilişkin esaslar yönetmelikle düzenlenir" şeklinde değiştirilmelidir. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile afete maruz alan olarak ilan edilmiş bölgelerin 6306 Sayılı Kanun kapsamına öncelikle alınarak dönüşüme tabii tutulması gerekmektedir.

JEOTEKNİK PARAMETRELER ORTAYA KONULMALI

1999 yılı Marmara depremlerinden sonra "yapıların denetimsizlikten yıkıldığı" söyleminden hareketle çare olarak sunulan 4708 sayılı Yapı Denetim kanunu sadece "bina inşasının denetimi" ile sınırlı kalmamalı, gelişmiş ülke örneklerinde olduğu gibi binanın üzerine oturacağı zeminin jeolojik jeoteknik parametrelerini ortaya koyarak binanın statik projesine veri sağlayan zemin ve temel etütleri de yapı denetim sisteminin arazide denetimi olacak şekilde içine alınmalı, zemin ve temel etütleri, yapı denetim kuruluşlarının bünyesinde yer alacak jeoloji mühendisleri eliyle yerinde denetlenmeli, jeoloji mühendisleri mutlaka denetim sisteminin önemli bir unsuru haline getirilmelidir.

Planlama ve uygulama süreçlerini yönlendirmek ve denetlemek için başta Belediyeler olmak üzere Yerel Yönetimlerde Jeolojik Jeoteknik Etütler (Zemin Etütleri) birimleri kurulmalıdır. Bütün Yerel Yönetimlerde mutlaka yerbilimciler istihdam edilerek yapılan çalışmaların uygunluğunun denetimi bu mühendisler eliyle yürütülmelidir.

Yer seçiminden başlayarak yapı üretim sürecinde yer alan bütün meslek odalarının bu süreçte üretilen etüt ve projelerin mesleki denetimi içinde yer almasını sağlayan düzenlemeler yeniden mevzuatlarda yer alması sağlanarak denetim süreçleri kuvvetlendirilmelidir."